

Asia: VN/2882/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan muun ohella, että Liikenne- ja viestintäviraston kantamien verojen ja polttoainemaksujen määräämisessä aiheutunutta vahinkoa koskevat asiat ehdotetaan jätettäväksi lain soveltamisalan ulkopuolelle, kuten voimassa olevassa laissa jo säädetään muiden verotusta koskevien asioiden osalta. Esityksessä todetaan, että valtion vahingonkorvaustoiminnasta annettua lakia ei sovellettaisi ajoneuvoverolain mukaisessa ajoneuvoveron maksuunpanossa tai perinnässä taikka ajoneuvon osien vaihtamisen tai rakennemuutoksen perusteella tapahtuvassa uudelleen verottamisessa aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen. Lain soveltamisen ulkopuolelle jäisivät myös polttoainemaksulain mukaisen polttoainemaksun maksuunpanossa sattuneeseen virheeseen tai laiminlyöntiin perustuvat vahingot. Näitä vahinkoja olisivat esimerkiksi veron määrääminen väärin perustein tai liian suurena, tai kohdistettuna muulle kuin siitä vastuussa olevalle verovelvolliselle.

Hallituksen esityksessä ei tarkemmin ilmene, mitä vaikutuksia muutoksella on arvioitu olevan ajoneuvoverotukseen, ensirekisteröinnin jälkeiseen autoveron maksuunpanoon tai polttoainemaksujen määräämiseen tai miten ehdotettujen muutosten katsotaan sujuvoittavan nykyistä vahingonkorvausmenettelyä. Edellä mainittujen verojen ja maksujen maksuunpanoihin liittyy pelkkää veron maksuunpanoa laajempaa hallinnollista menettelyä ja muita veron maksuunpanoon liittyviä erillisiä viranomaisprosesseja, joissa asianosaisen saamalla neuvonnalla ja aikaisemmillä viranomaisen suorittamilla toimilla on merkitystä. Virhe aikaisemmissa viranomaisen toimissa voi aiheuttaa taloudellista vahinkoa vasta siinä vaiheessa, kun mainittujen toimenpiteiden

perusteella maksuun pannaan veroa tai siihen verrattava seuraamusmaksu. Kysymys ei näissä tilanteissa ole pelkästään verotukseen perustuvasta vahingosta, vaan viranomaisen virheellisen toiminnan seurauksena syntyvästä taloudellisesta vahingosta, joka konkretisoituu vasta veron maksuunpanon tai siihen verrannollisen sanktiomuotoisen maksun yhteydessä.

Verovelvollisella on oikeus hakea muutosta veron maksuunpanoa koskevaan päätökseen. Säännönmukaisen muutoksenhaun yhteydessä arvioidaan ainoastaan valituksen kohteena olevan verotusta koskevan päätöksen lainmukaisuutta, kuten veron määrittämisen perusteita, veron suuruutta tai sitä, kuka on ollut vastuussa verosta. Muuta viranomaisen toimintaa, esimerkiksi virheellisen neuvonnan merkitystä ajoneuvon rekisterimerkintöihin liittyen ei tutkita, vaikka sillä olisi voinut olla merkitystä valituksen kohteena olevan päätöksen perusteisiin ja lopputulokseen.

Mikäli esitetty muutos toteutuu, se aiheuttaa vahingonkorvausasioiden käsittelyssä epäselvyyttä esimerkiksi siitä, mikä virhe katsotaan liittyvän ajoneuvoveron maksuunpanoon ja mikä ei. Ajoneuvon omistajalle tai haltijalle annettu virheellinen neuvonta, joka antamishetkellä on liittynyt ajoneuvon rekisteröintiä koskeviin toimenpiteisiin voi myöhemmin aiheuttaa vahingon esimerkiksi ajoneuvoveron lisä- ja jälkiveron maksuunpanon muodossa. Liikenne- ja viestintäviraston verotukseen liittyvät vahingonkorvaukset eivät siten ole ymmärrettävissä pelkästään veron maksuunpanoa ja perintää koskeviin viranomaisen tehtäviin. Mainittujen Liikenne- ja viestintäviraston verotusta koskevien tehtävien taustalla on muitakin viranomaistehtäviä, joissa vahingonkorvausmenettely on keskitetty Valtiokonttorille. Joissakin tapauksissa voi olla mahdollista, että saman ajoneuvon rekisteröintiä ja verotusta koskevan tapahtumaketjun osalta hallinnon asiakas voisi hakea korvausta Valtiokonttorilta ja toisissa tapauksissa ei. Muutos aiheuttaisi lain soveltamiseen liittyviä haastavia tulkintatilanteita toimivaltaisesta viranomaisesta. Liikenne- ja viestintävirasto pitää tarkoituksenmukaisena, ettei nykyiseen käytäntöön tehdä Liikenne- ja viestintävirastoa koskevia muutoksia ja että korvausjärjestelmä säilytetään jatkossakin vahingon kärsineelle mahdollisimman yhdenvertaisena ja selkeänä.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 §:n 2 momentti, jossa säädettäisiin valtion edustamisesta tuomioistuimessa siten, että mahdollistetaan vain yhden viranomaisen edustavan valtiota oikeudenkäynnissä silloin, kun toimivalta olisi jaettu Valtiokonttorin ja toisen viranomaisen välillä. Säännöksen perusteella Valtiokonttori voisi valtuuttaa toisen viranomaisen käyttämään puhevaltaa Valtiokonttorin toimivaltaan kuuluvan korvausasian käsittelyssä tai vaihtoehtoisesti toimia toisen viranomaisen valtuuttamana edustajana sellaisen korvaustoiminnan käsittelyssä, joka on rajattu valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain soveltamisalan ulkopuolelle. Mikäli veron maksuunpanoa koskevat vahingonkorvausasiat jäisivät nykyisen vahingonkorvausmenettelyn ulkopuolelle, muutos aiheuttaisi tilanteita, joissa sekä Valtiokonttorilla että Liikenne- ja viestintävirastolla olisi päällekkäinen toimivalta edustaa tuomioistuimessa.

Keskihannu Irene
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)